

Zápis z jednání PS 3+4 Odborné komise pro rodinnou politiku konaného dne 25. 5. 2015

Podpora kombinace práce a péče + Ekonomické postavení rodin

Místo zasedání: 502, MPSV

Čas zasedání: 13:00 – 16:00

Přítomné členky a členové Pracovní skupiny:

	Jméno	Organizace
1.	Mgr. et Mgr. Lenka Formánková, Ph.D.	SOÚ AV ČR
2.	Mgr. Dalibor Holý	ČSÚ
3.	Klára Kalíšková, M. A.	CERGE
4.	RNDr. Jiřina Kocourková, Ph.D.	PřF UK
5.	PhDr. Věra Kuchařová, CSc.	VÚPSV
6.	Prof. PhDr. Steven Saxonberg, Ph.D.	MU Brno
7.	Mgr. Linda Sokačová	Alternativa 50+
8.	Prof. Ing. Alena Vančurová, Ph.D.	VŠE

Omluvení členové Pracovní skupiny:

	Jméno	Organizace
1.	PhDr. Hana Hašková, Ph.D.	SOÚ AV ČR
2.	Doc. Ing. Robert Jahoda, Ph.D.	MU Brno
3.	Prof. Ladislav Rabušic, Ph.D.	MU Brno
4.	Aleš Chmelař, M. Sc.	Úřad vlády

Hosté:

Mgr. Kateřina Linková Odd. koncepce rodinné politiky, sekretariát Odborné komise
Mgr. Kateřina Kňapová Alternativa 50+

1. Diskuze opatření navržených ministryní z hlediska působnosti PS 3+4

D. Holý zahájil jednání.

L. Sokačová představila svoji kolegyni K. Kňapovou, která ji bude v na jednáních Odborné komise doprovázet, případně zastupovat.

Otevřena debata nad materiály, které se mají do 10. 6. připomínkovat ministryni.

Úpravy čerpání rodičovského příspěvku

Závěry z diskuze:

- Čerpání RP během jednoho roku – podmíněno rozšířením služeb péče o děti, hlavně kapacitami.
 - o nemělo by to však mít za následek zamezení realizace opatření, lze využít i jiných možností hlídání dětí (A. Vančurová)
 - o navázáno na příjem, tato možnost by nebyla pro studentky, nezaměstnané...
- Nutná souslednost kroků – nejprve musí nastat rozšíření nabídky služeb péče o děti, teprve potom lze přikročit ke zkracování rodičovské.
- Z výzkumů vychází, že zatím není o rychlejší čerpání RP velký zájem. (V. Kuchařová)
- Je vůbec etické, že se možnosti čerpání RP odvíjí od příjmu? Jde o dávku, která není pojistná, měla by být tedy postavená na solidaritě (L. Formánková), avšak jen do jisté míry, pozor na přechod k následným sociálním dávkám (A. Vančurová)
- Dávka RP souvisí s tím, jak společnost oceňuje / neoceňuje péči. Shoda, že péče by měla být více oceňovaná. (K. Kňapová)
- Zkrácení rodičovské pro všechny bude mít i rozpočtové dopady, to je pravděpodobně argument proti. Zde lze čekat odpor. (K. Kalíšková)
- Podle L. Sokačové bude skvělé, pokud se zruší nucené čtyřleté čerpání RP. Výhra bude, pokud se umožní alespoň 7600,-.
- Povinná čtyřletá varianta čerpání RP, která přesahuje chráněnou dobu je nesmyslná.
- Omezení čerpání RP lze chápat i jako diskriminaci matek samoživitelek, neboť RP lze vypočítat i dle příjmu partnera. (L. Formánková)
- Shoda na tom, že všichni by si měli mít možnost vybrat alespoň mezi tříletou nebo čtyřletou variantou. Do progresivního návrhu by se mohla dát i možnost výběru dvouleté varianty pro všechny.

Otázka ke zjištění: Započítává se výživné (neplacené) do příjmu rodiny při testování kvůli nároku na dávky?

Byl vznesen návrh (V. Kuchařová), zda RP úplně nepřehodnotit, aby více odpovídal tomu, na co se používá – původně šlo o příspěvek na péči, nyní by byl i na zajištění péče o dítě.

Diskuze, jak by bylo možné přebudovat RP:

- Jednou z možností by byla rok vysoká PPM a pak nižší plošný RP.
- Nebo PPM krátká, pak pojistná dávka do jednoho roku věku dítěte, pak plošný příspěvek. (L. Formánková)

- K. Kalíšková navrhuje přelévat peníze pouze v rámci RP, nesměšovat s PPM.
- A. Vančurová je proti jakýmkoli zásahům do nemocenského pojištění, dokud se nedořeší důchodový systém. Také problém vysokých nákladů na práci v ČR.
- Shoda na tom, že je třeba celý systém předělat, aby více odpovídal logice. Nyní je nepřehledný možná také pojmově reformovat.

Bude nutná analýza dopadů – jaké jsou výše PPM, kolik příjemců v jakých kategoriích, jaké by byly dopady, kdyby se PPM prodloužila.

Debata, jak motivovat muže, aby si brali mateřskou/rodičovskou dovolenou – velkou roli hrají rozdílné příjmy žen a mužů. L. Sokačová však upozornila, že otázka příjmů může často sloužit jen jako společensky přijatelné odůvodnění, příčiny rozhodnutí, pokud jde muž na mateřskou/rodičovskou, mohou být ve skutečnosti jiné. S. Saxonberg uvedl příklad Německa, být na mateřské/rodičovské by se nemělo stavět jako povinnost, ale jako možnost – bonus.

A. Vančurová se vrátila k problematice systému nemocenské. Jak by se daly nemocenské dávky navýšit? Buď zvýšit příspěvky, což neprojde, anebo osekát jiné dávky – ale není kde brát. Systém musí být každý rok vyrovnaný.

Shoda na tom, že je třeba zajistit koncepčně předškolní vzdělávání od 0 let věku dítěte.

A. Vančurová poukázala na nutnost spolupráce s Důchodovou komisí.

K. Kalíšková připomněla, že lze nalézt i ekonomické benefity, které přináší zaměstnanost matek. L. Sokačová je proti používání ekonomických argumentů, co je určující, jsou hodnoty, těmi by se měla Komise řídit. V. Kuchařová poznamenala, že hodnoty jsou důležité, ale politici slyší spíše na ekonomické argumenty.

2. Flexibilní formy zaměstnávání

Prezentace L. Formánkové.

- Studie legislativního zakotvení flexibilních forem práce v několika evropských zemích (2011) – už vyzkoušená legislativa, zkoumaná opatření často přijatá už v 90. letech.
- Komparace Dánska, Švédska, Francie, Nizozemí, ČR a Slovenska

Diskuze, co chybí v české legislativě?

Podle D. Holého je nabídka částečných úvazků nedostatečná – omezuje zaměstnanost především žen s malými dětmi. Nyní je otázkou, jak to zlepšit, změnit. Jak podpořit nabídku částečných úvazků a zároveň se vyhnout rizikům, která tato forma zaměstnávání může mít pro zaměstnance.

- Podle K. Kňapové je nezbytné důsledně penalizovat švarc systém, kterým se zaměstnavatelé vyhýbají částečným úvazkům.

- Otázka samostatného zákona ke zkráceným úvazkům – podle A. Vančurové je přijetí nového zákona vyloučené, jedinou možností je novela zákoníku práce. Podpora musí být vyvážená a rozumná. Zvyšuje se minimální mzda.
- Měly by se vyřešit přesčas – standardně jako u plného úvazku, co je nad smlouvu, bude přesčas.
- Nutné se zamyslet nad otázkou benefitů zaměstnance se zkráceným úvazkem.
- Úlevy na pojistném na osoby nad 50 let (navrhuje MF?), MPSV by asi ideálně rozšířilo na další ohrožené osoby.
- Zaměstnanci na dohody – DPČ a DPP, představují samostatný problém.
- K. Kalíšková navrhla, aby se připravované incentivy týkaly pouze klasických pracovních smluv (tj. ne DPČ, DPP).
- Zmíněny nevýhody částečných úvazků – jsou náročné koordinčně – vyšší zátěž vedení, nicméně je otázka, od jakého počtu.

K. Kalíšková zdůraznila potřebu krátké analýzy, zda to neuškodí ženám, když budou zaměstnávány na krátké úvazky – jaké to bude mít dopady na důchody.

Diskuze opatření kombinace zkrácených úvazků a podpory v nezaměstnanosti?

- rozumný nápad, už zde bylo – zrušeno pravděpodobně z fiskálních důvodů?
- jak lze zneužít?
- vyžadovalo by více úprav – jak dlouho by se vyplácelo, jaké podmínky (aktivní shánění zaměstnání, např. v Dánsku omezeno na 30 týdnů)
- nutné stanovení toho, co je nižší úvazek
- dalo by se vztáhnout i na dohody

Otázka nároku na zkrácený úvazek legislativně.

- Problém s tím, co jsou vážné provozní důvody, jak definovat
- Na koho by se vztahovalo? L. Formánková navrhuje pro rodiče dětí do 15 let, možná by to bylo možné vztáhnout na všechny pečující osoby.
- K. Kalíšková navrhla, že by mohlo pomoci, kdyby byl zaměstnavatel ze zákona povinen specifikovat vážné provozní důvody.
- Možnost návratu zpět na plný úvazek – shoda na tom, že přijatelnou možností i pro zaměstnavatele by mohlo být přednostní právo přijímat na nové místo zaměstnance, který už u zaměstnavatele pracuje na částečný úvazek.

Flexibilita pracovní doby. Pružná pracovní doba. Práce z domova.

- Diskutována problematika pracovních úrazů při práci z domova – v tomto ohledu by možná byla dobrá nějaká informační kampaň, že to nepřináší rizika pro zaměstnavatele.

3. Úkoly a termíny dalšího jednání

- K. Kňapová – sepsat a prezentovat celé Odborné komisi, k čemu dospěla PS 3+4 ohledně úprav rodičovského příspěvku.
- L. Formánková – sepsat a prezentovat celé Odborné komisi, k čemu se dospělo ohledně flexibilních forem zaměstnávání.

- K. Linková
 - ve spolupráci s předsedkyní domluvit prezentaci Důchodové komise ohledně připravovaných daňových opatření týkajících se rodin s dětmi
 - zjistit v jaké fázi je předložení zákona o zálohovaném výživném
 - vyžádat si od L. Zachariášové Zprávu z Výboru pro sladování rodinného a pracovního života ohledně vážných provozních důvodů a rozeslat ji všem členům pro informaci

Další setkání bude domluveno dle potřeby, anebo budou konzultace probíhat emailem.

V Praze dne 27. 5. 2015

Zapsala: Kateřina Linková

Zasláno všem členům a členkám pracovní skupiny Odborné komise dne: 27. 5. 2015